

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Grunnskoleopplæring for voksne

Gjerdrum kommune

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Gjerdrum kommune. Temaet for tilsynet er grunnskoleopplæring for voksne. Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2018-2021.

Hovedpunkter i tilsynet er:

Veilede og behandle søknader, jf. opplæringsloven kap. 1 og kap. 4A og forskrift til opplæringsloven av 23.06.2006.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket.

Status på rapporten og veien videre

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. På bakgrunn av kommunens uttalelse, har vi gjort noen endringer i rapporten.

Vi har kommet frem til at Gjerdrum kommune har rettet bruddene på de rettslige kravene som vi avdekket i foreløpig rapport, og at kommunen har sannsynliggjort at kommunens fremtidige praksis vil oppfylle de rettslige kravene.

På bakgrunn av dette fatter vi ikke vedtak med pålegg om retting, og avslutter tilsynet med denne rapporten.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om kommunen	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	4
2 Grunnskoleopplæring for voksne – veilede og behandle søknader	5
2.1 Veilede og vurdere rettigheter	5
2.1.1 Rettslige krav	5
2.1.2 Våre observasjoner og vurderinger	6
2.1.3 Statsforvalterens konklusjon	8
2.2 Kartlegge opplæringsbehov	8
2.2.1 Rettslige krav	8
2.2.2 Våre observasjoner og vurderinger	9
2.2.3 Kartlegge behov	9
2.2.4 Statsforvalterens konklusjon	12
2.3 Fatte vedtak som oppfyller opplæringsretten	13
2.3.1 Rettslige krav	13
2.3.2 Våre observasjoner og vurderinger	13
2.3.3 Statsforvalterens konklusjon	18
2.4 Vurdere og fatte vedtak om realkompetanse	18
2.4.1 Rettslige krav	18
2.4.2 Våre observasjoner og vurderinger	19
2.4.3 Statsforvalterens konklusjon	22
2.5 Oppfylle kravene til enkeltvedtak	22
2.5.1 Rettslige krav	22
2.5.2 Våre observasjoner og vurderinger	22
2.5.3 Statsforvalterens konklusjon	25
2.6 Sette i gang opplæringen	25
2.6.1 Rettslige krav	25
2.6.2 Våre observasjoner og vurderinger	25
2.6.3 Statsforvalterens konklusjon	25
3 Kommunen har rett til å klage	26

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at brudd på regelverket blir rettet opp.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om kommunen

Gjerdrum kommune ligger i landskapet Akershus og har 7043 innbyggere (2020-tall fra SSB). Kommunen hadde skoleåret 2020/2021 ni deltakere som får grunnskoleopplæring for voksne. Kommunen kjøper voksenopplæringstjenester av Norasunde læringscenter som holder til i Lillestrøm sentrum.

1.2 Tema for tilsynet

Felles nasjonalt tilsyn på opplæringsområdet 2018-2021 omfatter følgende temaer: skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, skolebasert vurdering, tidlig innsats, spesialundervisning, skolemiljø, grunnskoleopplæring for voksne og videregående opplæring for voksne.

Temaet for dette tilsynet er grunnskoleopplæring for voksne, med undertema veilede og behandle søknader jf. opplæringsloven kap. 1 og kap. 4A og forskrift til opplæringsloven av 23.06.2006. Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til grunnskoleopplæring for voksne, og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Gjerdrum kommune i brev av 04.06.2021. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

I dette tilsynet har vi benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. RefLex er utfylt av NAV Gjerdrum.

Vi har mottatt redegjørelse fra kommunen med dokumentasjon og deltakermapper for ni deltakere. Vi har også mottatt dokumenter som omhandler områder som ikke er tema for dette tilsynet. Se for øvrig liste bakerst i rapporten over dokumenter som rapporten bygger på. Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på den skriftlige dokumentasjon fra Gjerdrum kommune ved NAV.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 20. oktober 2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen 8. november 2021. Vi har behandlet kommentarene under hvert av de aktuelle temaene.

Vi har kommet frem til at Gjerdrum kommune har rettet bruddene på de rettslige kravene som vi avdekket i foreløpig rapport, og at kommunen har sannsynliggjort at kommunens fremtidige praksis vil oppfylle de rettslige kravene. På bakgrunn av dette fatter vi ikke vedtak med pålegg om retting, og avslutter tilsynet med denne rapporten.

2 Grunnskoleopplæring for voksne – veilede og behandle søknader

For grunnskoleopplæringen som er spesielt organisert for voksne gjelder opplæringsloven kapittel 4A, jf. opplæringsloven § 1-2 tredje ledd. Kapittel 4A inneholder i utgangspunktet en fullstendig regulering av opplæringen for voksne. Andre paragrafer i opplæringsloven gjelder bare for voksne dersom dette går frem av den aktuelle paragrafen. Forskrift til opplæringsloven inneholder noen nærmere regler som gjelder voksne.

Gjennomgangen av de rettslige kravene nedenfor gir ikke det fulle rettsbildet av voksnes rett til opplæring på grunnskolens område, men ligger til grunn for hva Statsforvalteren skal kontrollere i dette tilsynet.

Følgende kontrollspørsmål skal besvares i tilsynet:

- Veileder og vurderer kommunen retten til grunnskoleopplæring?
- Kartlegger kommunen den voksnes opplæringsbehov?
- Fatter kommunen enkeltvedtak som oppfyller opplæringsretten?
- Vurderer og fatter kommunen vedtak om realkompetanse?
- Er kommunens vedtak i tråd med forvaltningsloven?
- Setter kommunen i gang opplæringen innen rimelig tid?

2.1 Veilede og vurdere rettigheter

2.1.1 Rettslige krav

Veilede om retten til grunnskoleopplæring

Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring for alle voksne som er bosatt i kommunen. Alle voksne som henvender seg til kommunen om grunnskoleopplæring skal få nødvendig veiledning (jf. forvaltningsloven § 11). Veiledningen må kunne gi informasjon om hvem som har rett til opplæring (jf. opplæringsloven § 4A-1), hva som kan være innholdet i og organiseringen av opplæringen, retten til realkompetansevurdering (jf. forskrift til opplæringsloven § 4-6), retten til spesialundervisning (jf. opplæringsloven § 4A-2), hva opplæringen kan føre frem til, og hvordan den voksne skal gå frem for å søke om opplæring. Kommunen kan benytte både muntlig og skriftlig informasjon for å ivareta denne veiledningen.

Vurdere om søkerne oppfyller kravene til å ha rett til grunnskoleopplæring

For å kunne ha rett til grunnskoleopplæring for voksne må søkeren oppfylle blant annet følgende vilkår:

- være over opplæringspliktig alder, (opplæringsloven § 2-1 regulerer plikten til grunnskoleopplæring)
- ikke ha rett til videregående opplæring for ungdom etter opplæringsloven § 3-1
- ha lovlig opphold i Norge (jf. utlendingsloven § 4). Asylsøkere under 18 år kan omfattes av retten til grunnskoleopplæring. Søkere som oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse og er over opplæringspliktig alder har likevel bare rett til grunnskoleopplæring dersom de er under 18 år og det er sannsynlig at de skal være i Norge mer enn tre måneder
- trenge grunnskoleopplæring

Kommunen må kontrollere at søkere oppfyller disse kriteriene. De tre første vilkårene er absolutte, det fjerde vilkåret beror på skjønn. Kommunen må vurdere konkret og konkludere med at søkeren trenger grunnskoleopplæring for at søkeren skal ha rett til slik opplæring. Kommunen må vurdere det behovet søkeren selv har, og om eventuell tidligere opplæring er likeverdig og tilfredsstillende ut fra dagens krav. Dersom alle fire vilkårene er oppfylt har den voksne rett til grunnskoleopplæring etter § 4A-1 i opplæringsloven.

Opplæringen og undervisningsmateriellet skal være gratis.

2.1.2 Våre observasjoner og vurderinger

Veiledning

Det informeres om at «informasjon om grunnskoleopplæring i kommunen er tilgjengelig, og blir oppdatert jevnlig, på nettsider til både kommunen og Norasonde Læringsssenter». Gjerdrum kommunes nettside beskriver kort hva voksenopplæring er. Nettsiden er kun på norsk, og det kommer ikke tydelig frem hvem søkeren skal sende søknad til: kommunen eller Norasonde. Det henvises imidlertid til Norasonde sin nettside hvor det er utfyllende informasjon om opplæringen. Vi vil informere om at Utdanningsdirektoratet har god informasjon om grunnskoleopplæring for voksne på sine nettsider som kommunen også kunne ha vist til.

Gjerdrum kommune informerer ikke om realkompetansevurdering (heretter forkortet til RKV) på sin hjemmeside. På Norasonde sin hjemmeside står det under fanen «Voksenopplæring» om RKV. Informasjonen er kun på norsk og fremstår ikke lett tilgjengelig.

I dokumentet «Flytskjema» viser Norasonde til saksgangen mellom Norasonde og kommunen før det fattes vedtak. Her står det at «elever som ønsker å begynne på grunnskole for voksne blir enten henvist fra kommunen ved Flyktningetjenesten, som tar kontakt per telefon eller e-post (kommunen må henvise videre), eller ved at de tar direkte kontakt med Norasonde». Kommunen svarer i RefLex at den gir nødvendig veiledning om retten til grunnskoleopplæring og RKV til alle som henvender seg til dem. Det kommer frem i innsendt dokumentasjon at det avholdes en samtale med voksne som henvender seg til kommunen/Norasonde, og at det på bakgrunn av denne samtalen vurderes om den voksne skal realkompetansevurderes eller kartlegges for deltakelse i grunnskoleopplæringen.

Det kommer også frem i dokumentet «Redegjørelse for hvordan kommunen informerer om grunnskoleopplæring» at Norasonde har tett samarbeid med Flyktningetjenesten i Gjerdrum kommune. Det gjennomføres regelmessige møter med kommunen hvor det diskuteres progresjon hos deltakere i introduksjonsprogrammet, og hvem av de som kan bli vurdert for inntak til grunnskole. Deltakere blir også informert om mulighet for grunnskoleopplæring under elevsamtaler, som blir gjennomført to ganger i året mens de er en del av introduksjonsprogrammet eller norskopplæring.

På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren at kommunen gir veiledning om retten til grunnskoleopplæring og realkompetansevurdering.

Alder, ungdomsrett og lovlig opphold

For at kommunen skal kunne vurdere om den voksne har rett til grunnskoleopplæring etter § 4A-1, må det foreligge en søknad fra den voksne (eller dennes verge). Det er ikke fastsatt spesielle krav til søknaden.

Kommunen har oversendt søknader på alle deltakerne i dette tilsynet. Søknadene inneholder informasjon om søker som bl.a. personalia, statsborgerskap, morsmål, DUF-nummer, oppholdsstatus, tidligere skolegang og yrkeserfaring. Statsforvalteren har også fått oversendt en skriftlig søknad fra en av deltakerne, nr. 5, hvor vedkommende begrunner hvorfor hen søker om grunnskoleopplæring.

Kommunen har også oversendt en mal på søknadsskjema til grunnskole for voksne. Her er det, i tillegg til temaene over, et punkt om søkerens digitale ferdigheter samt et punkt hvor søker kan krysse av for og legge ved kopi av bostedsbevis, oppholdstillatelse, kopi av prøvebevis fra norskprøve om søker har tatt den, og kopi av vitnemål/kompetansebevis fra tidligere skolegang.

I de oversendte vedtakene står det om søkers begrunnelse for søknaden. Det står bl.a. om mangelfull grunnskoleopplæring fra hjemland, og at det er gjennomført kartleggingstest ved Norasonde som indikerer behov for grunnskoleopplæring.

Kommunen skriver i RefLex at de kontrollerer om søkerne er over opplæringspliktig alder. Dette sjekkes opp mot nasjonalt introduksjonsregister (NIR) og ved kontroll av oppholdskort. Videre påser de, ved å vurdere hver søknad konkret og individuelt, om søkerne har ungdomsrett til videregående opplæring. De bekrefter også at de kontrollerer om søkerne har lovlig opphold i Norge. Dette blir sjekket opp mot oppholdskort. Kommunen svarer at de vurderer søkere under 18 år som venter svar på asylsøknaden, på lik linje med andre søkere, men at kommunen ikke har mottatt slike søknader.

Det kommer også frem i dokumentet «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om Grunnskole for voksne» hvilke vilkår etter opplæringsloven § 4A-1 som må være oppfylt for å få rett på grunnskole for voksne. Det står at det må foreligge «kopi av dokumentasjon på oppholdstillatelsen (dette sikrer kravet til dokumentasjon på oppholdstillatelsen og at søker er over skolepliktig alder etter opplæringsloven § 2-1)», og saksbehandler må krysse av for om søker har lovlig opphold, jf. utlendingsloven § 4 for å få rett på grunnskole for voksne. Dersom søker er under 18 år må saksbehandler krysse av for om søker har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1.

Statsforvalteren vurderer at kommunen før vedtak kontrollerer at søkerne er over opplæringspliktig alder, at de ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven, og at de har lovlig opphold i Norge.

Trengte grunnskoleopplæring

Det kommer frem i RefLex at kommunen vurderer om en søker trenger grunnskoleopplæring før de konkluderer med om søkeren har rett til dette. De skriver at «i denne samtalen kommer vi inn på ulike temaer som har med elevens livssituasjon å gjøre, f.eks. livssituasjon, familie, helse, tidligere skolegang. Sammen med eleven fyller vi også ut et skjema som grunnlag for søknad om grunnskoleopplæring for voksne Skjema: Dokumentasjon fra kartlegging».

Kommunen skriver at de avveier både søkerens eget behov og om søkerens tidligere grunnskoleopplæring var tilfredsstillende når de vurderer om søkeren trenger grunnskoleopplæring. De skriver at «elevens behov blir vurdert sammen med tidligere skolegang pga. enkelte land ikke oppfyller Norges kompetansemål i grunnskoleopplæring».

Kommunen skriver at vurdering av om søker «trenger» grunnskoleopplæring må ses opp mot realkompetansevurdering, tidligere skolegang, arbeidssituasjon osv. I skjemaet som saksbehandler må fylle ut (ref. «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om Grunnskole for voksne»), må det redegjøres for dette. Det står «Vilkåret «trenger» grunnskole beror på skjønn. Det må vurderes konkret om søker trenger grunnskoleopplæring for voksen, for å ha rett på slik opplæring. I denne vurderingen må det vektlegges om søkeren har tidligere grunnskoleopplæring, og om det er likeverdig og tilfredsstillende som dagens opplæring».

Kommunen har oversendt dokumentet «Vurdering av behov for grunnskoleopplæring for N.K». Her viser saksbehandler til søkerens tidligere skolegang fra hjemlandet (som ikke kan dokumenteres), og at på bakgrunn av kartleggingssamtale er deres vurdering at søker ikke innehar tilstrekkelig realkompetanse til å få godkjent denne som sidestilt med grunnskoleopplæringen i noen fag. Det anbefales derfor at det ikke gjøres en realkompetansevurdering. Videre står det at søker er over skolepliktig alder og har, etter saksbehandlers vurdering, behov for grunnskoleopplæring.

Vi vurderer at kommunen vurderer konkret om søkeren faktisk trenger/har behov for grunnskoleopplæring.

2.1.3 Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder kravene til å veilede om retten til grunnskoleopplæring og realkompetansevurdering.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å kontrollere om søkerne er over opplæringspliktig alder, at de ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven, og at de har lovlig opphold i Norge.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å kontrollere om søkerne trenger grunnskoleopplæring.

2.2 Kartlegge opplæringsbehov

2.2.1 Rettslige krav

Innhente informasjon for å tilpasse tilbudet til den voksnes behov

Alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, har rett til rådgiving for å kartlegge hva slags opplæring de har behov for (jf. opplæringsloven § 4A-8). Realkompetansevurderingen kan være en del av kartleggingen. Kartleggingen må avdekke hvilke mål og kompetanse den enkelte ønsker å oppnå, for eksempel om målet er grunnskolevitnemål for voksne eller opplæring i grunnleggende ferdigheter. Kartleggingen bør også avdekke om den voksne har behov for spesialundervisning eller særskilt språkopplæring dersom dette kan avklares før opplæringen tar til. Når kartleggingen avdekker behov for spesialundervisning, skal PPT utarbeide en sakkyndig vurdering av hvilket opplæringstilbud som kommunen skal gi. Målet med rådgivningen og kartleggingen skal være å finne ut hvilket tilbud som passer ut fra søkerens ønsker og behov, livssituasjon og kompetanse.

Retten til opplæring omfatter til vanlig de fagene den voksne trenger for å få vitnemål for fullført grunnskoleopplæring. De fagene man trenger for å få vitnemål er norsk, engelsk, matematikk samt to av fagene matematikk muntlig, naturfag, samfunnsfag og kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE), jf. forskrift til opplæringsloven § 4-29. Det er likevel ikke et krav at den voksne må sikte mot vitnemål dersom vedkommende ikke ønsker dette selv. Voksne kan, i tillegg til å ha rett på opplæring i fag eller deler av et fag, også ha rett til opplæring i grunnleggende ferdigheter. De fem grunnleggende ferdighetene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet er å kunne lese, regne, uttrykke seg skriftlig, uttrykke seg muntlig og å kunne bruke digitale verktøy.

Opplæringen skal være tilpasset den voksnes situasjon, jf. opplæringsloven § 4A-1 første ledd siste punktum og § 4A-12. Tilbudets tidsmessige omfang må tilpasses den enkeltes behov for opplæring. Dette innebærer at opplæringen tilbys til forskjellige tidspunkter, for eksempel både på dagtid og kveldstid eller i en kombinasjon av disse to. Opplæringen skal også tilrettelegges slik at den f.eks. gjennomføres raskere eller senere enn det som er vanlig.

2.2.2 Våre observasjoner og vurderinger

2.2.3 Kartlegge behov

Kommunen svarer i RefLex bekreftende på at den kartlegger hvilke fag eller ferdigheter søkeren har behov for opplæring i og at dette skjer ihht. rutinene. I dokumentasjonen «Flytskjema» som Statsforvalteren har fått oversendt står det at Norasonde gjør en kartlegging av elevene i tråd med følgende rutiner:

- Prosedyre for realkompetansevurdering
- Vurdering av vilkårene i opplæringsloven § 4A-1
- Prosedyre SSO

Videre står det at «Norasonde fyller ut skjema og legger ved relevante dokumenter som sendes per post til kommunen. Skjema skal sikre at kommunen har all dokumentasjon før det fattes vedtak». Vi har mottatt en mal som heter «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om Grunnskole for voksen» og antar at det er dette skjemaet det siktes til. Det står ikke noe om kartlegging her annet enn i punkt 3 om Realkompetansevurdering.

Kommunen oppgir i vedtakene at søknad og samtale danner grunnlag for vedtaket. Etter Statsforvalterens vurdering er opplysningene som fremkommer om søker noe mangelfull i de søknadene vi har mottatt. Innholdet i søknadsskjema og hvordan man fyller det ut, kan være vanskelig å sette seg inn i og forstå hvis man ikke har språklige forutsetninger og ikke får veiledning i forhold til utfylling. Riktig utfylling er med å sikre at søkere får uttrykt hva vedkommende ønsker eller har behov for, hvilken kompetanse vedkommende har fra tidligere, samt at riktig og nødvendig dokumentasjon blir vedlagt søknaden. Det vil derfor være av stor betydning at så mye informasjon som mulig om søker fremgår av søknad og samtale. Vi har fått bekreftet fra kommunen at det ikke foreligger notater eller referater fra samtaler.

Vi har fått oversendt ni deltakermapper med eksempler på kartlegging i matematikk, norsk og engelsk. Det kartlegges ikke i andre fag. For en av deltakerne foreligger det ikke dokumenter av kartleggingen, men flere dokumenter som gjelder spesialundervisning. Spesialundervisning er ikke en del av dette tilsynet og dokumentene er derfor ikke vurdert. Åtte deltakere er kartlagt i matematikk, seks er kartlagt i engelsk og fire er kartlagt i norsk. Kun tre av ni deltakere er kartlagt i de tre fagene kommunen gjennomfører kartlegging i. Vi har ingen opplysninger om hvorfor det er foretatt kartlegging i de ulike fagene, eller hvorfor kartlegging i noen fag er utelatt. Det kommer

heller ikke frem i søknadene at disse søkerne kun ønsker opplæring i de fagene det er foretatt kartlegging i.

Utfra dokumentasjonen vi har fått, er kartleggingen i matematikk omfattende og vi ser at det for søkere med høyt faglig nivå i norsk og matematikk kan bidra til at de får et tilpasset opplæringsløp. For søkere som ikke har tilstrekkelige norskkunnskaper til å forstå hva oppgaven går ut på, kan det ha motsatt effekt.

I vedtakene er det vist til kartleggingstest som Norasonde har gjennomført, men vi har ikke mottatt dokumentasjon som viser *resultatet* eller vurderingen av kartleggingstestene. Vi har fått tilsendt et dokument som i oversendelsen kalles «(navn) kartleggingssamtale». Dette dokumentet er kun utfylt på deltaker nr. 3 og gir en oversikt over tidligere skolegang, arbeidserfaring og ferdighetene innen norsk, engelsk og matematikk, samt for digitale ferdigheter.

Flere av søkerne har grunnskole fra hjemlandet. For deltaker nr. 3 ser vi det er gjort en konkret vurdering av tidligere skolegang og kunnskaper. For de øvrige er det ikke dokumentert hvordan kommunen har kartlagt søkerens tidligere skolegang foruten de vedlagte kartleggingstestene.

Alle deltakerne vi har fått dokumenter på, har etter kartlegging blitt vurdert til å trenge grunnskole for å få opplæring i de fagene som trengs for å få vitnemål. Statsforvalteren minner om at det ikke er et krav at den voksne må sikte mot eksamensrettet opplæring dersom vedkommende ikke ønsker dette selv. Voksne kan, i tillegg til å ha rett på opplæring i fag eller deler av et fag, også ha rett til opplæring i grunnleggende ferdigheter som er å kunne lese, regne, uttrykke seg skriftlig, uttrykke seg muntlig og å kunne bruke digitale verktøy.

Statsforvalteren vurderer at kommunen ikke kartlegger i tilstrekkelig grad hva slags opplæring søkerne har behov for.

Særskilt språkopplæring

Målet med særskilt språkopplæring er at minoritetsspråklige elever skal kunne delta faglig og sosialt, både i opplæringen, skolehverdagen og samfunnet. For å få til dette må de tilegne seg et bredt sett av språklige ferdigheter, utvikle gode språklæringsstrategier og bli i stand til å reflektere over språk og språkbruk. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at Udir har utarbeidet et digitalt kartleggingsverktøy for å finne ut av hva slags norskopplæring søker/deltaker trenger.

I RefLex svarer kommunen at det kartlegges at søkeren har behov for særskilt språkopplæring (SSO) ihht «Retningslinjer for særskilt språkopplæring». Denne rutinen har vi fått oversendt. Punkt C i denne rutinen gir en beskrivelse av at deltakerens norskferdigheter skal kartlegges både før oppstart og underveis i opplæringen. Som nevnt under avsnittet *Kartlegge behov* er det ikke alle søkerne som vi har fått dokumenter på som har blitt kartlagt i norsk. Det foreligger heller ikke annen dokumentasjon på hvordan kommunen har avdekket om søkeren har behov for særskilt språkopplæring eller ikke. Under punkt D i samme dokument står det at det skal fattes enkeltvedtak om at elev ikke har rett til særskilt språkopplæring. Statsforvalteren kan ikke se av vedlagt dokumentasjon at det er foretatt kartlegging eller at det er fattet denne type vedtak.

Etter Statsforvalterens vurdering må kommunen gjøre en kartlegging av den enkelte søker for å kartlegge hvilket språklig nivå den enkelte har. Da særskilt språkopplæring er en individuell rettighet, skal det for søkere som har behov for særskilt språkopplæring, fremgå av enkeltvedtaket om vedkommende får innvilget dette. Se punkt 2.3.2. Det skal også gis et enkeltvedtak for de deltakerne som ikke har rett på særskilt språkopplæring. Hvis kartleggingen viser at eleven har tilstrekkelige norskferdigheter til å følge ordinær opplæring, skal det fattes enkeltvedtak om at eleven ikke har rett til særskilt språkopplæring. Dersom kartleggingen konkluderer med at eleven

har rett til særskilt språkopplæring, skal det fattes et enkeltvedtak om hva som vil tilbys. Det skal også fattes et enkeltvedtak når den særskilte språkopplæringen opphører.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/regleverk-som-gjelder-spesielt-for-minoritetsspraklige/sarskilt-sprakopplaring/4-Fatt-enkeltvedtak/>

I dokumentet «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om Grunnskole for voksen» står det i punkt 4 hva som skal oversendes kommunen fra Norasonde før det fattes vedtak om særskilt språkopplæring. Her skal det krysses av for hva som er vurdert om behov eller ikke behov for særskilt språkopplæring etter en kartlegging. Vi har ikke mottatt eksempler på en slik vurdering. Som nevnt er det fire søkere som er kartlagt i norsk. Det er en forutsetning at samtlige søkere kartlegges i norsk for å kunne avgjøre om de har rett eller ikke rett til særskilt språkopplæring.

Statsforvalteren vurderer at kommunen ikke kartlegger om søkeren har behov for særskilt språkopplæring.

Tilpasset søkers situasjon

Kommunen svarer i RefLex at skolen har et tett samarbeid med kommunen og at man ser på muligheten om f.eks. kombinasjonsløp med opplæring og arbeidspraksis/lønnet arbeid.

Vi har fått et eksempel på slik tilpasset opplæring, gjennom et enkeltvedtak etter §4A-2. Spesialundervisning er ikke en del av dette tilsynet og dokumentene er derfor ikke vurdert. Når kommunen skal avgjøre hvilket opplæringstilbud den enkelte voksne skal ha, og hvordan dette skal tilpasses, er en kartlegging av den voksnes uttalte behov og hans eller hennes realkompetanse sentralt. Den voksne skal ha en opplæring i de fagene hun eller han mangler for å få vitnemål etter forskriften § 4-29. Det må også vurderes om den voksne trenger opplæring i hele eller bare deler av et fag. Her er vurderingen av den voksnes realkompetanse viktig.

RKV kan ha betydning for den voksnes opplæringstilbud ved at den brukes som sluttvurdering, men også ved at den brukes som et redskap for å avklare den voksnes behov for opplæring og plassering.

Som tidligere nevnt har flere av deltakerne hatt grunnskoleopplæring i hjemlandet. For å kunne tilpasse opplæringen både i innhold og omfang til den enkelte deltaker ut fra livssituasjon, kompetanse og nivå, kan RKV være til god hjelp.

Vedtakene viser til samtale med søkeren. Kommunen har bekreftet at det ikke foreligger notater eller referater fra samtale. Statsforvalteren er av den oppfatning at en slik samtale, eventuelt etter en kartlegging, vil kunne få frem alle momenter som kan føre til at søkeren får en tilpasset opplæring. Samtalen bør dokumenteres.

For Statsforvalteren ser det ut som om alle deltakerne får tilnærmet samme opplæringstilbud både i innhold og omfang uavhengig av tidligere kompetanse og kartlegging.

Etter vår samlede vurdering tilpasses ikke opplæringstilbudet i tilstrekkelig grad til søkerens situasjon.

Gjerdrum kommunes kommentarer etter foreløpig tilsynsrapport

Kommunen skriver at når søkeren kontakter kommunen henviser kommunen videre til Norasonde Læringssenter og ber om kartlegging, for at kommunen skal ha et grunnlag for å fatte vedtak. Videre skriver kommunen at en mer detaljert kartlegging, som også inneholder kartlegging av alle fag, skal gjennomføres. Dette vil avdekke behovet innen alle fag, og vedtak kan fattes i henhold til dette. Gjerdrum kommune skriver at de vil vurdere behovet på bakgrunn av kartleggingen.

Kommunen skriver også at dersom kartleggingen i tillegg avdekker svake norskferdigheter, ønsker Norasonde Læringssenter også å benytte UDIRs digitale kartleggingsverktøy for særskilt språkopplæring for å kunne gi dette tilbudet, slik at kommunen kan fatte vedtak i henhold til dette.

I kommentarene fra kommunen skriver de at dokumentasjon av samtaler i forbindelse med kartlegging skal arkiveres i digitalt fagsystem, og at kopi av vurderingen skal deles med kommunen.

Statsforvalternes vurdering etter tilbakemelding fra kommunen

Vi ser av kommunens kommentarer at de fremover skal kartlegge søkerne i alle fag og vurdere behovet på bakgrunn av denne kartleggingen. Vi vil presisere at kommunen må tilpasse opplæringsløpet ut fra resultatet til den enkelte slik at et individualisert tilbud blir gitt.

Av kommunens kommentarer ser vi at kommunen skal benytte seg av Udirs digitale kartleggingsverktøy for å kunne gi tilbud om særskilt språkopplæring og fatte vedtak i henhold til dette. Vi minner om at det skal fattes enkeltvedtak både for de deltakerne som har rett og for de som ikke har rett på særskilt språkopplæring.

På bakgrunn av kommunens tilbakemeldinger har vi vurdert at det er sannsynliggjort at Gjerdrum kommune vil innhente tilstrekkelig informasjon for å kartlegge og for å tilpasse opplæringstilbudet til den voksnes situasjon og behov.

Vi endrer derfor vår konklusjon når det gjelder å innhente tilstrekkelig informasjon for å kartlegge og for å tilpasse opplæringstilbudet til den voksnes situasjon og behov.

2.2.4 Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å innhente tilstrekkelig informasjon for å kartlegge og for å tilpasse opplæringstilbudet til den voksnes situasjon og behov.

Det rettslige kravet er oppfylt når det gjelder å kartlegge søkerens behov for særskilt språkopplæring.

2.3 Fatte vedtak som oppfyller opplæringsretten

2.3.1 Rettslige krav

Fatte vedtak som konkluderer, angir tilbudet og kan gi et forsvarlig utbytte

Kommunen må behandle søknadene fortløpende. Kommunen kan ikke samle opp søknader og gjennomføre en vurdering av søknadene bare én gang i året. Dersom behandlingen av søknaden tar mer enn en måned, må søkeren få et foreløpig svar, jf. forvaltningsloven § 11 a.

Alle søkere skal motta et individualisert, skriftlig enkeltvedtak som konkluderer med om søkeren har rett eller ikke rett til grunnskoleopplæring, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 24 og 25. Dersom den voksne er vurdert til å ha behov for og rett til spesialundervisning, skal kommunen treffe eget enkeltvedtak om dette. Kommunen kan velge å samle enkeltvedtaket om grunnskoleopplæring, og enkeltvedtak om spesialundervisning i samme dokument.

Når konklusjonen er at søkeren har rett til grunnskoleopplæring, må vedtaket angi hvilket tilbud den voksne skal få. Vedtaket skal opplyse om innholdet i opplæringen, og det skal redegjøre for hvilke fag, deler av fag eller grunnleggende ferdigheter opplæringen skal omfatte. Det kan være grunnleggende ferdigheter slik de fremgår av læreplanene i Kunnskapsløftet, eller spesialundervisning for å utvikle eller vedlikeholde grunnleggende ferdigheter. Dersom den voksne skal ha spesialundervisning, må også de faglige målene for denne opplæringen gå frem av vedtaket om spesialundervisning.

Vedtaket skal også tydelig opplyse om organiseringen og omfanget av opplæringen. Dette kan for eksempel være om opplæringen skal skje på en skole eller organiseres som fjernundervisning, tidspunkt på dagen, ukedager, timer i uken med mer.

Dersom den voksne er vurdert til å ha behov for særskilt språkopplæring, skal dette komme frem i vedtaket. Tilpasning gjennom særskilt språkopplæring følger av den voksnes rett til å få et tilbud tilpasset sitt behov, jf. oppl. § 4A-1.

Kartleggingen og rådgivningen knyttet til den enkelte søkeren skal danne grunnlaget for å tilpasse opplæringen til den voksnes behov, jf. opplæringsloven § 4A-8, og § 4A-12. Det vedtaket angir skal være opplæringens innhold, organisering og omfang, og må gjenspeile en slik tilpasning.

Kommunen kan avveie egen ressursbruk opp mot optimal tilpasning til den voksnes behov, så sant det kan gi den voksne et forsvarlig utbytte av opplæringen. Forsvarlig utbytte betyr at den voksne kan nå målene som er satt for opplæringen. Kommunen må for eksempel tilby de fagene som den voksne trenger for å få vitnemål, dersom dette er målet for opplæringen.

2.3.2 Våre observasjoner og vurderinger

Vedtaket uten ugrunnet opphold

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmålet om enkeltvedtak fattes uten ugrunnet opphold. Kommunen skriver videre at de følger følgende praksis: Kartlegging til søknad, søknad om grunnskole, vedtak om skole, oppstart.

I tilfeller hvor det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares har kommunen en plikt til å gi foreløpig svar. I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar dersom en henvendelse etter forvaltningsloven ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt. Dette følger av forvaltningsloven § 11a første og annet ledd.

Etter det Statsforvalteren kan se har kommunen kartlagt søkerne før vedtak. Etter Statsforvalterens vurdering kan kartleggingene anses å være et foreløpig svar.

I to tilfeller er det fattet vedtak rundt tre måneder etter søknad om grunnskoleopplæring for voksne. I ett av disse tilfellene er det udatert kartlegging, og i det andre tilfelle er søkeren kartlagt tre måneder etter søknaden, mens vedtaket er fattet kort tid etter. I fire tilfeller er det fattet vedtak rundt to måneder etter søknad. I ett av disse tilfellene er kartleggingen udatert. I ett tilfelle er søkeren kartlagt dagen etter søknaden, mens det har gått nesten to måneder frem til vedtaket. I ett tilfelle er søkeren kartlagt før søknaden, mens det har gått nesten to måneder fra søknaden frem til vedtaket blir fattet.

Etter Statsforvalterens vurdering har det i disse tilfellene gått for lang tid mellom søknad, kartlegging og vedtak.

I det fjerde tilfelle der det har gått rundt to måneder fra søknad til vedtak, er søkeren kartlagt rundt én måned etter søknad, mens vedtaket er fattet rundt én måned etter kartleggingen. I to tilfeller er det fattet vedtak rundt en måned etter søknad, og i ett tilfelle er det fattet vedtak noen dager etter søknad.

Etter Statsforvalterens vurdering har det i disse tilfellene gått rimelig tid mellom søknaden, kartleggingen og vedtaket.

Etter vår vurdering er det viktig at vedtaket blir fattet så raskt som mulig etter søknad, slik at den voksne vet hva den har rett til, og ikke mister motivasjon til å ta opplæring. Dersom situasjonen endrer seg for den voksne etter søknad, er det bedre at kommunen fatter flere vedtak, enn at vedtaket bli fattet sent.

Etter en samlet vurdering har Statsforvalteren kommet frem til at det i et flertall av tilfellene har gått for lang tid mellom henholdsvis søknad, kartlegginger og vedtak.

På bakgrunn av ovenstående vurderer Statsforvalteren at kommunen ikke har fattet vedtak uten ugrunnet opphold, og innen rimelig tid.

Gjerdrum kommunes kommentarer etter foreløpig tilsynsrapport

Kommunen skriver at de skal fatte vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold. De skriver videre at det etter søknad ikke skal gå mer enn fire uker frem til vedtaket fattes. Dersom det går mer enn fire uker skal de skrive et foreløpig svar.

De skriver videre at ved tilfeller der søkeren har ønsket å begynne på høsten, men søkt om dette på våren, skal det fremgå i vedtaket at oppstart, etter avtale, skal være på høsten. Vedtaket skal imidlertid fattes innen rimelig tid og uten ugrunnet opphold.

Statsforvalternes vurdering etter tilbakemelding fra kommunen

Statsforvalteren legger til grunn at kommunen fatter vedtak uten ugrunnet opphold, og at kommunen sender foreløpig svar dersom det går mer enn fire uker fra søknad til det fattes vedtak. Statsforvalteren legger videre til grunn at det bare er de tilfellene der søkere om våren har uttrykt ønske om å begynne til høsten, at kommunen venter med å sette i gang opplæringen innen rimelig tid.

Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynliggjort at kommunens fremtidige enkeltvedtak blir fattet innen rimelig tid og uten ugrunnet opphold.

Vi endrer derfor vår konklusjon som gjelder at kommunen ikke har fattet vedtak i rimelig tid og uten ugrunnet opphold.

Vedtak for de som ikke har rett

I RefLex svarer kommunen nei på spørsmålet om de fatter skriftlige enkeltvedtak om avslag når de vurderer at søkeren ikke har rett. Kommunen skriver videre at de som ikke har rett til grunnskoleopplæring for voksne mottar veiledning og henvises til andre instanser. Derfor har de ikke på nåværende tidspunkt fattet vedtak der søker ikke har rett til grunnskoleopplæring for voksne.

De skriver videre i et notat at Gjerdrum kommune ikke har fattet vedtak om avslag på grunnskoleopplæring i siste årene.

Grunnen til det er at deltakere som kontakter kommune angående grunnskoleopplæring blir informert av skolekontor eller grunnskolekoordinator om hvem som har rett til tilbudet. Det er i første samtale med skolen det blir vurdert om deltaker har rettigheter til å få opplæring. Etter at de får informasjon om lovverket, velger de fleste å ikke søke grunnskole hvis de ikke har rettigheter til det. Dersom de mener at de har behov for grunnskoleopplæring, selv om de har gjennomført det tidligere i land de kommer fra, kan kartlegging gjennomføres for å sjekke om det er et reelt behov. De som ikke har retten eller behov til grunnskole blir informert om alternativer de har, for eksempel videregående opplæring, fagbrev og lignende. Søkere har da fått tilstrekkelig informasjon og forståelse for hva slags muligheter og rettigheter de har og om de bør søke grunnskoleopplæring. Derfor har de ikke hatt noen søkere i de siste årene som har søkt og fått avslag fra kommunen.

Statsforvalteren legger på bakgrunn av dette til grunn at kommunen fatter enkeltvedtak, dersom en søker ikke har hatt rett til voksenopplæring.

Skriftlig enkeltvedtak

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmålet om de fatter skriftlige enkeltvedtak når de vurderer at en søker har rett til grunnskoleopplæring. De skriver videre at kommunen fatter enkeltvedtak.

Vi har mottatt ni vedtak om grunnskoleopplæring for voksne.

På bakgrunn av dette vurderer vi at kommunen fatter skriftlige vedtak om grunnskoleopplæring for voksne.

Enkeltvedtak med konklusjon om rett

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmålet om enkeltvedtaket inneholder en tydelig konklusjon om at søkeren har rett til grunnskoleopplæring.

I vedtakene står det blant annet at xxx tilkjennes retten til grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven § 4A-1. Videre siteres opplæringsloven § 4A-1.

Statsforvalteren har som nevnt mottatt ni enkeltvedtak om grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1, der den ovennevnte formuleringen fremgår av vedtakene.

Kommunen har videre lagt ved en ny mal «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)»

I denne malen står det under vedtak «Du har fått innvilget opplæring på grunnskole etter opplæringsloven § 4A-1».

Etter Statsforvalterens vurdering kunne formuleringene vært tydeligere, men vi har likevel kommet frem til at kommunens vedtak konkluderer med at søkerne har rett til grunnskoleopplæring.

Innhold i opplæringen

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmålet om enkeltvedtaket inneholder informasjon om hva innholdet i opplæringen skal være. Kommunen skriver videre at søkeren får informasjon om timer og fag. Innholdet beskriver hovedinnholdet og er ikke spesifisert. Kommunen skriver videre at det er utarbeidet en ny mal for enkeltvedtak, og at malen ligger i dokumentasjonen som oversendes til Statsforvalteren.

I vedtakene som kommunen har sendt til Statsforvalteren står det blant annet «Vedtaket gjelder for opplæring i de fagene som trengs for å få vitnemål for fullført grunnskole for voksne».

Ingen av vedtakene opplyser noe om for eksempel hvilke fag eller deler av fag og hvilket nivå som opplæringen skal være i. De fleste vedtakene er fra 2019. Ett av vedtakene er fra 2020. Vi har etterspurt vedtak som er fattet etter ny mal, men har ikke mottatt eksempler på dette.

I vurdering av behov for grunnskoleopplæring for søker nr. 3 fra 2020 fremgår det en nærmere beskrivelse av opplæringen til søkeren. Herunder hvilke fag søkeren skal ha opplæring i. Disse opplysningene kunne med fordel vært tatt inn i vedtaket.

I kommunens nye mal «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» står det under «Tilbudet hos Norasonde læringscenter» blant annet «Timeplan med fagfordeling». Etter det Statsforvalteren kan se er dette felt kommunen selv skal fylle i når den fatter vedtak, etter en konkret vurdering av den voksnes behov.

Etter Statsforvalterens vurdering er ikke vedtakene konkrete nok når det gjelder innholdet i opplæringen. Vi vurderer likevel, på bakgrunn av den nye malen, at det er sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger om hvilke fag, deler av fag eller grunnleggende ferdigheter opplæringen skal omfatte.

Organisering

I RefLex svarer kommunen nei på spørsmålet om enkeltvedtaket inneholder informasjon om hva innholdet i opplæringen skal være. Kommunen skriver videre at dette er informasjon som avtales med den enkelte elev. Skolen gir også et eget informasjonsskriv.

Ingen av vedtakene inneholder informasjon om organisering av opplæringen.

I vurdering av behov for grunnskoleopplæring for søker nr. 3 fra 2020 fremgår det som nevnt en nærmere beskrivelse av opplæringen til søkeren. Herunder hvilken organisering opplæringen skal ha. Disse opplysningene kunne med fordel vært tatt inn i vedtaket.

I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» står det under «Tilbudet hos Norasonde læringscenter» blant annet «Organisering av undervisning (eksempelvis om undervisningen skal organiseres i klasser, eller i små grupper)». Etter det Statsforvalteren kan se er dette felt kommunen selv skal fylle i når den fatter vedtak, etter en konkret vurdering av den voksnes behov.

Etter Statsforvalterens vurdering er ikke vedtakene konkrete nok når det gjelder organiseringen av opplæringen. Vi vurderer likevel, på bakgrunn av den nye malen, at det er sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger om organiseringen av opplæringen.

Omfang

I RefLex svarer kommunen nei på spørsmålet om enkeltvedtaket inneholder informasjon om hvilket omfang opplæringen skal ha.

Ingen av vedtakene inneholder informasjon om omfanget av opplæringen.

I vurdering av behov for grunnskoleopplæring for søker nr. 3 fra 2020 fremgår det som nevnt en nærmere beskrivelse av opplæringen til søkeren. Her fremgår det blant annet hvor mange timer opplæring søkeren skal ha i hvert enkelt fag, og lengden på opplæringsløpet. Disse opplysningene kunne med fordel vært tatt inn i vedtaket.

I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» står det under «Tilbudet hos Norasonde læringscenter» «(...) og antall timer eleven skal ha i hvert fag» og «Lengden på opplæringsløpet». Etter det Statsforvalteren kan se er dette feltet kommunen selv skal fylle i når den fatter vedtak, etter en konkret vurdering av den voksnes behov.

Etter Statsforvalterens vurdering er ikke vedtakene konkrete nok når det gjelder omfanget av opplæringen. Vi vurderer likevel, på bakgrunn av den nye malen, at det er sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger om omfanget av opplæringen.

Særskilt språkopplæring i vedtak

Kommunen svarer bekreftende på spørsmålet i RefLex om det fattes vedtak om særskilt språkopplæring. Kommunen skriver videre at når dette er avdekket vil dette komme i vedtaket.

I de vedtakene som er sendt til Statsforvalteren er det ikke opplyst noe om rett til eller ikke rett til særskilt språkopplæring.

I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» står det under «Vedtaket» «Du har videre krav/ikke krav på særskilt språkopplæring etter reglene i opplæringsloven §§ 2-8 jf. 3-12 (vedtaket ligger vedlagt)». Videre står det under «Saksforholdet» «Her skal du skrive litt om hva som har skjedd i saken for eksempel (...) SSO». Etter det Statsforvalteren kan se er dette feltet kommunen selv skal fylle i når den fatter vedtak, etter en konkret vurdering av den voksnes behov.

Statsforvalteren har ikke sett eksempel på vedtak som er konkrete nok når det gjelder retten til særskilt språkopplæring. Vi vurderer likevel, på bakgrunn av den nye malen, at det er sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger som gjelder retten til eller ikke retten til særskilt språkopplæring.

Opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov

Kommunen svarer ja på spørsmålet i RefLex om vedtaket inneholder et opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen. Kommunen skriver videre at både kommunen og Norasonde bestreber seg alltid til å tilpasse og legge til rette for et individuelt opplæringstilbud for alle elever, hvor underveisvurderinger vil vise om deltagerne har godt læringsutbytte.

Som nevnt tidligere skal kartleggingen og rådgivningen knyttet til den enkelte søkeren danne grunnlaget for å tilpasse opplæringen til den voksnes behov, jf. opplæringsloven § 4A-8. Det

vedtaket angir skal være opplæringens innhold, organisering og omfang, og må gjenspeile en slik tilpasning.

I vedtakene under «Rettslig grunnlag» er oppl. § 4A-1 sitert, der det står at opplæringen skal tilpasses behovet til den enkelte. Etter det Statsforvalteren kan se fremgår det imidlertid ikke en konkret vurdering av den voksnes behov i vedtakene.

I vurdering av behov for grunnskoleopplæring for søker nr. 3 fra 2020 er det vurdert hvilket behov for opplæring den aktuelle søkeren har. Etter det Statsforvalteren kan se er det imidlertid ikke kartlagt hvilken livssituasjon søkeren er i, og om søkeren har behov for øvrige tilpasninger, for eksempel om det er best for søkeren med opplæring på dagtid eller kveldstid.

Ifølge skjemaet «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om Grunnskole for voksne» skal kommunen ha informasjon om hva søker/deltaker selv ønsker ved opplæringstilbudet. I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» er det etter det et felt der kommunen for eksempel skal vurdere det behovet søkeren selv har.

Statsforvalteren har ikke sett eksempel på vedtak som er konkrete nok når det gjelder opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov. Etter Statsforvalterens vurdering er ikke vedtakene konkrete nok når det gjelder opplysninger om tilpasningen av den voksnes opplæringstilbud.

Vi vurderer likevel, på bakgrunn av den nye malen, at det er sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger om tilpasningen av den voksnes opplæringstilbud.

2.3.3 Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å fatte vedtak uten ugrunnet opphold.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å fatte vedtak som er konkrete nok når det gjelder innholdet i opplæringen, organisering, omfang, særskilt språkopplæring og om hvordan opplæringstilbudet er tilpasset den voksnes behov.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å fatte vedtak for de som ikke har rett til grunnskoleopplæring og å fatte vedtak med konklusjon om rett til opplæring.

2.4 Vurdere og fatte vedtak om realkompetanse

2.4.1 Rettslige krav

Tilby realkompetansevurdering og gjennomføre dette på en forsvarlig måte

Den som har rett til grunnskoleopplæring for voksne, har også rett til å bli realkompetansevurdert. Dette må ses i sammenheng med den voksnes rett til rådgivning etter § 4A-8. I rådgivningen skal det kartlegges hvilken opplæring den voksne har behov for. Realkompetansevurdering er nærmere regulert i forskriften §§ 4-6 og 4-11.

Realkompetansevurdering for voksne skjer i to trinn. Det første er en overordnet vurdering av hva den enkelte kan. Det andre er å vurdere kompetansen i konkrete fag og mot kompetansemål for å vurdere om opplæringsløpet kan avkortes.

Hvordan realkompetansevurderingen skal gjennomføres, kan avhenge av både nivå og om hensikten er sluttvurdering eller innplassering. For innplassering på grunnskolenivå kan realkompetansevurderingen være en type kartlegging eller testing for å finne ut hvilken kompetanse søkeren har i de ulike fagene eller ferdighetene, og ikke nødvendigvis en fullstendig realkompetansevurdering slik som når vurderingen skal danne grunnlag for dokumentasjon på sluttkompetanse.

Realkompetansevurdering er av stor betydning for å oppfylle den voksnes lovfestede rett til et tilpasset opplæringstilbud. Hovedtanken bak realkompetansevurderingen er at den voksne ikke skal måtte følge opplæring i fag der den voksne allerede har tilfredsstillende kompetanse.

Kommunen kan ikke ha søknadsfrister for realkompetansevurdering, men må uten ugrunnet opphold gjennomføre vurderingen for alle søkere som ønsker det. Dersom kommunen bruker mer enn en måned på å behandle søknaden, må søkeren få et foreløpig svar, jf. forvaltningsloven § 11a.

For å opplyse saken på en forsvarlig måte jf. forvaltningsloven § 17, må kommunen først sørge for å kartlegge utdanning, kompetanse fra annen opplæring og kompetanse fra arbeid og fritid. Den voksnes samlede kompetanse kan slik deles i formell, ikke-formell og uformell kompetanse. Den samlede kompetansen ses opp mot målene i læreplanene for fag for å vurdere om den voksnes kompetanse er likeverdig med disse målene, jf. forskrift til opplæringsloven § 4-3. Realkompetansevurderingen skal konkludere med om den voksnes kompetanse er godkjent eller ikke godkjent i hele eller deler av fag.

Fatte vedtak om realkompetansevurdering og utstedte kompetansebevis

Kommunen har ansvar for at den voksne får dokumentert opplæringen som er gjennomført, jf. § 4A-4 tredje ledd i opplæringsloven. Kapittel 4 i forskrift til opplæringsloven stiller krav om hvordan vurdering og dokumentasjon skal gjennomføres.

Dersom den voksne har blitt realkompetansevurdert, skal resultatet av vurderingen enten inngå i vedtaket om innholdet i opplæringen eller i et eget vedtak. Alle som har fått godkjent realkompetanse, skal i tillegg få et eget kompetansebevis. Vedtaket må angi hvilken kompetanse som er godkjent eller vise til et vedlagt kompetansebevis. Også de som ikke får godkjent fag eller deler av fag i vurderingen, skal ha et vedtak som opplyser om dette.

2.4.2 Våre observasjoner og vurderinger

Gjennomføre realkompetansevurdering for de som har rett til grunnskoleopplæring dersom søkeren ønsker det

Kommunen svarer i RefLex ja på at de gjennomfører realkompetansevurdering (RKV), men at dette er iht. rutinen «Rutinebeskrivelse for realkompetansevurdering». Kommune har ikke hatt elever som har søkt om RKV de senere år og har derfor ingen vedtak å legge ved.

Vi har fått tilsendt en mal for søknadsskjema og «Rutinebeskrivelse for realkompetansevurdering». Her er det beskrevet saksgangen i RKV fra søknad til vedtak.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynlig at kommunen vil gjennomføre realkompetansevurdering for de som har rett til grunnskoleopplæring dersom søkeren ønsker det.

Gjennomføre realkompetansevurdering uten ugrunnet opphold

I «Rutinebeskrivelse for realkompetansevurdering» står det at søknad skal behandles innen rimelig tid, dvs. en måned.

Det er Statsforvalterens vurdering at kommunen vil gjennomføre realkompetansevurdering uten ugrunnet opphold.

Gjennomføre realkompetansevurdering ved å kartlegge den formelle, ikke-formelle og uformelle kompetanse

Rutinen beskriver at søkerens formelle, ikke-formelle og uformelle kompetanse skal legges til grunn. Som vi tidligere har påpekt skal kommunen foreta RKV på *grunnskolenivå*. Dette må fremgå av rutinen. Vi har mottatt mal for søknad om RKV. Her fremgår det at søknaden skal danne grunnlag for å vurdere om søkeren er kandidat for RKV eller opplæring på grunnskolens område.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynlig at kommunen vil gjennomføre RKV ved å kartlegge søkerens formelle, ikke-formelle og uformelle kompetanse.

Gjennomføre realkompetansevurdering ved å vurdere den voksnes kompetanse etter kompetansemålene for fag i læreplanverket

Det står i rutinen at «elevenes kompetanse, kunnskap og ferdigheter måles opp mot kompetansemålene i gjeldende fagplan i det eller de fag som elev skal vurderes i».

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av dette det som sannsynlig at i en realkompetansevurdering vil den voksnes kompetanse bli vurdert etter kompetansemålene for fag i læreplanverket.

Gjennomføre realkompetansevurdering ved å vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring

Det fremgår ikke av rutinen om kompetansen skal vurderes som likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring. Det fremgår imidlertid av malen for vedtak, «Vurdering av RKV i grunnskoleopplæringen for (navn)» som vi har fått tilsendt, at det under avsnittet «Vurdering» skal gjøres en vurdering av om søkerens kompetanse anses som likeverdig/ikke likeverdig med kompetansen fra grunnskoleopplæring.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av denne malen for vedtak det som sannsynlig at kommunen vil gjennomføre realkompetansevurdering ved å vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring.

Gjennomføre realkompetansevurdering ved å konkludere om den voksnes kompetanse er godkjent eller ikke i hele eller deler av fagene

I rutinen står det at det tydelig skal fremkomme i konklusjonen om eleven har nok kompetanse til å dekke hele faget eller deler av faget.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av dette det som sannsynlig at den voksnes kompetanse vil bli godkjent eller ikke i hele eller deler av fagene.

Fatte enkeltvedtak for alle som har fått vurdert sin realkompetanse

Statsforvalteren har ikke fått noen eksempler på vedtak, men vi har fått tilsendt mal for «Vurdering av realkompetanse» (vedtak.) Malen viser til at det skal opplyses om hvilke fag som er godkjente eller ikke godkjente. Videre viser malen til rettslig grunnlag for vedtaket, til saksforhold, til hvilken vurdering som er gjort og til klageadgang.

Etter Statsforvalterens vurdering er det sannsynlig at kommunen vil fatte vedtak om realkompetansevurdering etter gjennomført realkompetansevurdering dersom den benytter malen for vedtak som vi har fått tilsendt.

Fremgå av enkeltvedtaket om realkompetansevurdering at den voksnes kompetanse er godkjent til å tilsvare fag eller deler av fag

I malen som nevnt over, er det et felt som skal fylles ut om faget eller deler av faget er vurdert som likeverdig/ikke likeverdig med kompetansen etter grunnopplæringen.

Etter Statsforvalterens vurdering er det sannsynlig at vil fremgå av enkeltvedtaket om realkompetansevurdering at den voksnes kompetanse er godkjent til å tilsvare fag eller deler av fag.

Utstede kompetansebevis for voksne som har fått godkjent realkompetanse

Voksne som har fått grunnskoleopplæring særskilt organisert for dem har rett til å få et kompetansebevis. Kompetansebevis er dokumentasjon for grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kapittel 4A i de tilfellene der vilkårene for å få vitnemål ikke er oppfylt.

Statsforvalteren har fått tilsendt en mal for kompetansebevis fra kommunen. Denne beskriver fag, årstrinn og bestått. Statsforvalteren vil påpeke at et kompetansebevis skal føres på samme måte som et vitnemål. Fag, eller deler av fag, som er oppført på kompetansebeviset, skal stå med betegnelsen «godkjent», ikke «bestått». Et kompetansebevis skal inneholde overskrift og fagkoder.

Se for øvrig Udir sine sider om føring av vitnemål og kompetansebevis:

<https://www.udir.no/eksamen-og-prover/dokumentasjon/vitnemal-og-kompetansebevis/foring-vitnemal-kompetansebevis-gs/11.-voksne/#kompetansebevis>

Det er Statsforvalterens vurdering at kommunen ikke har riktig mal for kompetansebevis og at det ikke er sannsynlig at de vil føre dette på riktig måte dersom de benytter denne malen.

Gjerdrum kommunes kommentarer etter foreløpig tilsynsrapport

Kommunen har sendt et nytt dokument for kompetansebevis for RKV og skriver at dette dokumentet er produsert i og printet fra fagsystemet «Visma voksenopplæring». Kommunen skriver videre at dokumentet imidlertid ikke er printet på blanketten «Kompetansebevis» ettersom de ikke har disse tilgjengelig for øyeblikket. De er bestilt fra Udir.

I fagsystemet «Visma voksenopplæring» skrives det *Realkompetansevurdering* istedenfor *FAM-kode* i kommentarfeltet. Dette er ifølge Visma support en større oppgave å rette opp i. Norasonde har vært i kontakt med supportavdelingen til Visma vedrørende problemstillingen med at FAM-koden ikke fremkommer i kommentarfeltet eller fagkodefeltet når det skal produseres kompetansebevis etter RKV. Det må gjøres en programmering for å få dette i på plass. Support hos Visma har meldt dette til fagansvarlig/utviklere, men har fått til svar at det vil ta noe tid før dette er på plass.

Norasonde skriver at dette skal følges opp fra deres side etter nyttår.

Statsforvalternes vurdering etter tilbakemelding fra kommunen

Statsforvalteren legger til grunn at kommunen og Norasonde følger opp Visma slik at det kommer på plass en mal for kompetansebevis som føres på riktig måte med riktig merknad og ellers slik det fremgår av Udir sin informasjon om hvordan føring av kompetansebevis skal foregå.

Statsforvalteren vil i den forbindelse informere om at det også er mulig å utarbeide kompetansebeviset manuelt. Vi vil påpeke at dere skal føre *innholdet* i merknaden, ikke FAM-koden for merknaden.

Vi vurderer på bakgrunn av ovenstående at det er sannsynliggjort at kommunen i fremtidige kompetansebevis vil oppfylle de rettslige kravene til føring av kompetansebevis.

Vi endrer derfor vår konklusjon som gjelder at kommunen ikke har riktig mal for kompetansebevis og at det ikke er sannsynlig at de vil føre dette på riktig måte dersom de benytter denne malen.

2.4.3 Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering for de som har rett til grunnskoleopplæring dersom søkeren ønsker det, når det gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering uten ugrunnet opphold, og når det gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering ved å kartlegge den formelle, ikke-formelle og uformelle kompetansen.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering ved å vurdere den voksnes kompetanse etter kompetansemålene for fag i læreplanverket, og når gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering ved å vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å gjennomføre realkompetansevurdering ved å konkludere om den voksnes kompetanse er godkjent eller ikke i hele eller deler av fagene.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å fatte enkeltvedtak for alle som har fått vurdert sin realkompetanse, og når det gjelder at det fremgår av enkeltvedtaket om realkompetansevurdering at den voksnes kompetanse er godkjent til å tilsvare fag eller deler av fag.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder å utstede kompetansebevis for voksne som har fått godkjent realkompetanse.

2.5 Oppfylle kravene til enkeltvedtak

2.5.1 Rettslige krav

Oppfylle forvaltningslovens generelle krav til innhold i enkeltvedtakene

Enkeltvedtak som omhandler rettigheter knyttet til grunnskoleopplæring for voksne, må oppfylle forvaltningslovens bestemmelser for å ivareta rettsikkerheten til voksne søkere og deltakere. Det følger av forvaltningsloven § 24 at enkeltvedtak skal begrunnes, og etter § 25 første og andre ledd skal det i begrunnelsen nevnes de regler og faktiske forhold vedtaket bygger på. Videre følger det av forvaltningsloven § 25 tredje ledd at de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn bør nevnes. Partene skal underrettes om vedtaket så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 27 første ledd. Det skal i underretningen gis opplysninger om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd. Statsforvalteren er klageinstans for enkeltvedtak etter opplæringsloven.

2.5.2 Våre observasjoner og vurderinger

Hjemmel

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmål om de oppgir hvilken lovbestemmelse avgjørelsene i enkeltvedtakene bygger på, og viser til vedlagte vedtak.

I malen om RKV vises det til oppl. § 4A-1 og forskrift til opplæringsloven § 4-13 og § 6-13. Forskriften til opplæringsloven ble endret 29.06.2020, og rett hjemmel i forskriften er nå § 4-6, jf. oppl. § 4A-3 og forskriften til opplæringsloven §§ 6-46 og 6-47. Malen om RKV viser derfor til feil hjemmel.

I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» er det vist til oppl. §§ 2-1, 3-1 og 4A-1.

I vedtakene om rett til grunnskoleopplæring for voksne er oppl. § 4A-1 sitert.

Etter vår vurdering viser vedtakene om rett til grunnskoleopplæring for voksne til rett hjemmel. Når det gjelder eventuelle vedtak om realkompetansevurdering er det sannsynlig at vedtakene viser til feil hjemmel, dersom kommunen ikke retter malen for vedtak om RKV.

Gjerdrum kommunes kommentarer etter foreløpig tilsynsrapport

Kommunen skriver at de har sendt en ny mal for vedtak om RKV som viser til rett hjemmel.

Statsforvalternes vurdering etter tilbakemelding fra kommunen

Vi ser at den nye malen for vedtak om RKV viser til rett hjemmel.

Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynliggjort at kommunens fremtidige vedtak om RKV vil oppfylle de rettslige kravene når det gjelder å vise til rett hjemmel.

Vi endrer derfor vår konklusjon som gjelder hjemmel i vedtak om RKV.

Faktiske forhold

Vi viser til at det følger av forvaltningsloven § 24 at enkeltvedtaket skal begrunnes. Dette betyr at kommunen må vise til de faktiske forholdene som gir deltakeren rett til grunnskoleopplæring, og hvorfor vilkårene anses oppfylt eller ikke oppfylt for vedkommende. Statsforvalteren viser blant annet til at vilkåret om at deltakeren «treng opplæring» i opplæringsloven § 4A-1 må begrunnes i enkeltvedtaket. Når kommunen benytter forvaltningsskjønnet sitt bør den dessuten nevne hovedhensynene som har vært avgjørende, jf. forvaltningsloven § 25.

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmål om den oppgir de faktiske forhold de har lagt vekt på i enkeltvedtakene.

I vedtakene under «Saksforhold» står det stort sett i vedtakene at «Søker oppgir å ha mangelfull grunnskoleundervisning fra hjemlandet. Det er gjennomført kartleggingstest ved Norasonde Læringsssenter som indikerer behov for grunnskoleopplæring. Norasonde Læringsssenter foretar undervisningsvurdering og nivåplassering kan endres ut fra den enkeltes progresjon.» Etter Statsforvalterens vurdering er disse vedtakene for lite individualisert og konkretisert om de faktiske forhold.

I vedtaket fra 2020 for søker nr. 3 står det «Søker oppgir å ha mangelfull grunnskoleundervisning fra hjemlandet, og ønsker å fullføre grunnskoleopplæring med det formål om å få innpass på yrkesfag ved videregående som et langtidsmål. Det er gjennomført kartleggingstest ved Norasonde Læringsssenter som indikerer behov for grunnskoleopplæring. Resultatet fra kartleggingsprøvene indikerer at vedkommende vil ha behov for et opplæringsløp på minimum 1 år, i fagene norsk, engelsk, matematikk, samfunnsfag og naturfag for å tilegne seg det

læringsutbyttet og den kompetansen som definert i læringsplanen for grunnskolen etter 10. trinn. (...)». Etter Statsforvalterens vurdering er dette vedtaket mer konkret når det gjelder faktiske forhold.

I malen «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne – (elevens navn)» står det under «Saksforholdet»: «Her skal du skrive litt om hva som har skjedd i saken for eksempel:

- Hvilken dokumentasjon som foreligger
- Kartlegging
- SSO/realkompetansevurdering/spes.ped».

Etter Statsforvalterens vurdering er det på bakgrunn av den nye malen, sannsynlig at kommunes fremtidige vedtak inneholder tilstrekkelige opplysninger om faktiske forhold.

Klagerett

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmål om den opplyser om klagerett i enkeltvedtaket. De skriver videre at klagefrist osv. er standard i mal.

I malen til vedtak om RKV står det at klagen skal sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken. Det følger av forvaltningsloven § 32 bokstav a. at klagen skal sendes til det forvaltningsorganet som har fattet vedtaket. I dette tilfellet er dette kommunen, og det står derfor feil i malen.

I de enkeltvedtakene som Statsforvalteren har fått oversendt om rett til grunnskoleopplæring for voksne fremgår det imidlertid rett informasjon om klagerett, klagefristen, og fremgangsmåten for klage.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfyller alle enkeltvedtakene om rett til grunnskoleopplæring for voksne de rettslige kravene til å opplyse om klageadgang, klagefrist og fremgangsmåten for klage. Når det gjelder eventuelle vedtak om RKV er det sannsynlig at det oppgis feil klageorgan, dersom kommunen ikke endrer malen om vedtak om RKV.

Gjerdrum kommunes kommentarer etter foreløpig tilsynsrapport

Kommunen skriver at den har sendt en ny mal for vedtak om RKV som viser til rett opplysninger om klagerett.

Statsforvalternes vurdering etter tilbakemelding fra kommunen

Vi ser at den nye malen for vedtak om RKV inneholder rett informasjon om klageinstans og klageorgan.

Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynliggjort at kommunens fremtidige vedtak om RKV vil oppfylle de rettslige kravene når det gjelder klageinstans og klageorgan.

Vi endrer på bakgrunn av dette vår konklusjon som gjelder klageinstans og klageorgan.

Retten til å se sakens dokumenter

I RefLex svarer kommunen bekreftende på spørsmål om den opplyser om retten til å se sakens dokumenter.

Malen om vedtak om RKV inneholder opplysninger om retten til å se sakens dokumenter.

Alle vedtakene om rett til grunnskoleopplæring Statsforvalteren har fått tilgang til viser til retten til å se sakens dokumenter.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder enkeltvedtakene de rettslige kravene når det gjelder å vise til retten til å se sakens dokumenter.

2.5.3 Statsforvalterens konklusjon

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder hjemmel, faktiske forhold, klagerett og retten til å se sakens dokumenter for enkeltvedtak om rett til grunnskoleopplæring for voksne.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder faktiske forhold og retten til å se sakens dokumenter for enkeltvedtakene om realkompetansevurdering.

De rettslige kravene er oppfylt når det gjelder hjemmel og klagerett i enkeltvedtak om realkompetansevurdering.

2.6 Sette i gang opplæringen

2.6.1 Rettslige krav

Sette i gang opplæringen innen rimelig tid

Kommunen kan ikke samle opp søknader som kommer inn og gjennomføre et slags «inntak» kun en gang i året.

Kommunen må kunne bruke noe tid til å områ seg før opplæringen settes i gang jf. rundskriv Udir 3- 2012. Alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, skal få et tilbud innen rimelig tid, jf. forvaltningsloven § 11a. Når søkeren oppfylder vilkårene, er retten individuell. Kommunen kan ikke la være å gi et tilbud ved å henvise til manglende prioritering, ressurser eller kompetanse, eller at det er for få interesserte søkere.

2.6.2 Våre observasjoner og vurderinger

Kommunen svarer i RefLex at når en søker har fått rett til grunnskoleopplæring, setter de i gang tilbudet innen rimelig tid. De informerer om at hovedinntak er i januar og august, men praksis er fortløpende inntak. Dette skriver de at har med mottak i kommunen å gjøre. Videre påpekes det at kommunen prøver så godt den kan å bistå den enkelte elev sine behov og ønsker for utdanning i Norge.

Statsforvalteren vil minne om at det vil være viktig å gi tilbudet mens den voksne er motivert og det passer med hans eller hennes livssituasjon.

I oversendt dokumentasjon er det en oversikt over dato for søknad, vedtak og oppstart for søkerne. Alle deltakerne har ifølge oversikten startet opplæringen innen de fire første månedene etter at vedtak er fattet. I tre av tilfellene (nr. tre, seks og ni) er opplæringen startet samme måned som vedtak er fattet. De fleste søkerne har søkt på vårparten, og startet opp i august. Det er Statsforvalterens vurdering at kommunen setter i gang opplæringen innen rimelig tid.

2.6.3 Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt når det gjelder kravet om å sette i gang opplæringen innen rimelig tid.

3 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 17. desember 2021

Ingeborg Heltzer Anderssen
seniorrådgiver
tilsynsleder

Kristin Sæbø Ekman
seniorrådgiver

Line Melhus
seniorrådgiver

Berit Langseth Orlien
seniorrådgiver

Vedlegg:
Dokumenter benyttet under tilsynet

Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Redegjørelse fra kommunen om organisering av grunnskoleopplæringen i kommunen, hvordan kommunen informerer om grunnskoleopplæringen og informasjon om avslag på grunnskole
- Oversikt over ansatte
- Timeplan for grunnskolen Norasonde Læringscenter, skoleåret 2021-2022
- Mal «Dokumentasjon fra Norasonde før det fattes vedtak om grunnskole for voksne»
- Mal «Søknadsskjema til grunnskolen for voksne»
- Flytskjema
- Mal «Vedtak om opplæringsretten på grunnskole for voksne»
- Rutinebeskrivelse Særskilt språkopplæring
- Mal «Vedtak om særskilt språkopplæring»
- Mal «Søknad om realkompetansevurdering eller opplæring på grunnskolen område»
- Rutinebeskrivelse for realkompetansevurdering
- Mal «Vurdering av realkompetansevurdering i grunnskoleopplæringen»
- Mal for kompetansebevis
- Velkommen til grunnskolen - Norasonde 2017-2018
- Deltakermapper for ni deltakere, med følgende innhold:
 - Søknad
 - Vedtak
 - Kartlegginger av norsk engelsk og matematikk
 - En kartlegging av tidligere skolegang m.m. (for deltaker nr. 3)
 - En vurdering av behov (for deltaker nr.3)

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfoypost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

